

Bilag om de gymnasiale uddannelser efter reformen august 2005 ¹

1. Baggrund

Det er et fælles mål for de fire gymnasiale uddannelser - dvs. studentereksamen (stx), højere handelseksamen (hhx), højere teknisk eksamen (htx) og højere forberedelseseksamen (hf) - at være både studieforberedende og almindeligdannende. Derudover har hver af disse uddannelser specifikke mål, der giver den enkelte uddannelse en særlig profil.

Alle fire uddannelser giver i princippet samme adgang til alle videregående uddannelser (generel studiekompetence). Hvorvidt en ansøger kan optages på en konkret uddannelse, afhænger af de specifikke adgangskrav til uddannelsen.

2. De gymnasiale uddannelser efter reformen

Gymnasireformen har virkning fra skoleåret 2005/06. De elever, der blev optaget i en af de gymnasiale uddannelser pr. 1. august 2005, er således omfattet af de nye regler.

Reformen omfatter både uddannelsernes struktur og indhold. De 3-årige uddannelser (stx, hhx og htx) har efter reformen fælles hovedstruktur bestående af grundforløb på 1/2 år efterfulgt af studieretningsforløb på 2 1/2 år. Hf findes fortsat i to versioner med fælles lovgrundlag: Den 2-årige hf-uddannelse rettet mod unge og enkeltfags-hf, der er rettet mod voksne.

I den nye ordning for de 3-årige uddannelser er der som hidtil et stort antal obligatoriske fag, men antallet af elevernes enkeltstående valgfag er reduceret og suppleret med individuelle valg af studieretninger. For fx en stx-student indgår der i alt 14 fag i fagrækken, normalt fordelt med 4 fag på A-niveau, 3 fag på B-niveau og 7 fag på C-niveau.

Af bl.a. kapacitetsmæssige grunde har eleverne ikke krav på at blive optaget på den skole, de ønsker, og de har ikke krav på at få den studieretning, det kunstneriske fag (stx) eller det fremmedsprog (stx og hhx), de ønsker – men deres ønsker skal tilgodeses i videst muligt omfang.

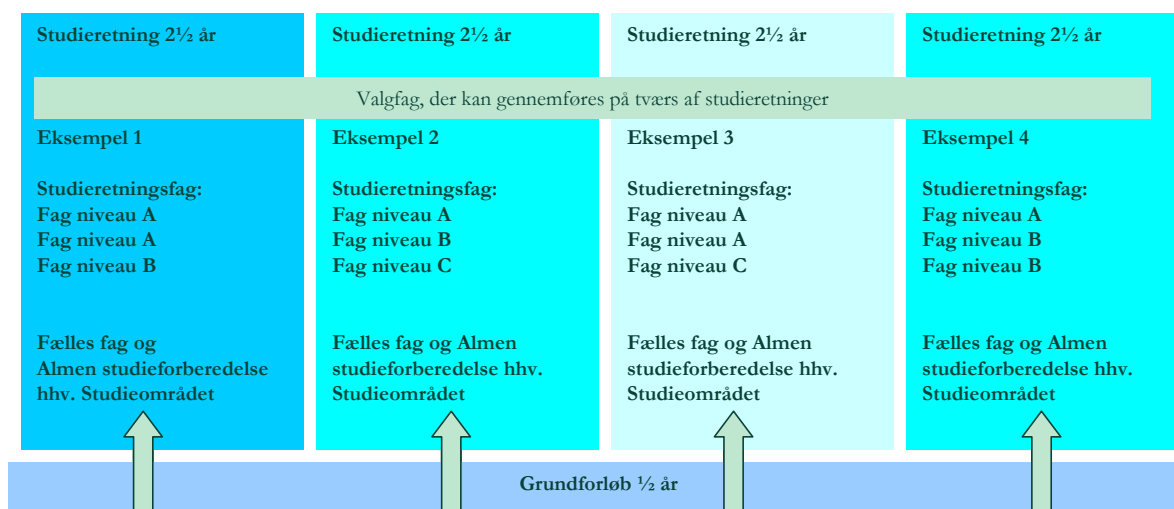
¹ Bilaget er udarbejdet af Sekretariatet for ministerudvalget for Danmark i den globale økonomi og sendt til Globaliseringsrådet som faktisk baggrund for rådets diskussioner. Globaliseringsrådet kan ikke tages til indtægt for bilaget.

3. Studieretninger og valgfag

Elevens endelige valg af studieretning sker ved afslutningen af grundforløbet, altså et halvt år inde i uddannelsen.

Studieretningen danner grundlag for klassedannelsen i det 2½-årige studieretningsforløb. Det betyder, at den samme gruppe elever har både de obligatoriske fag (i stx er det bl.a. dansk, historie og religion) og studieretningsfagene sammen, således at mulighederne for fagligt samspil omfatter hele denne række af fag. Det er især dette, der adskiller det nye gymnasium fra de tidligere ordninger.

Grundstruktur stx, hhx, htx

Fagene i en studieretning er på forhånd sat sammen, så de kan understøtte hinanden og gennem deres samspil give mere – og mere sammenhængende - viden end hver for sig. En studieretning består af tre fag – i visse tilfælde er der dog kun to fag.

Mindst ét af studieretningsfagene skal være på A-niveau. Der er i lovene fastsat bindinger på de to fag i studieretningen, der har højest niveau. Hvis fx fysik A indgår i en studieretning i stx, skal studieretningen også indeholde matematik på mindst B-niveau.

Den enkelte skole vælger selv det tredje fag i studieretningen, og dette fag skal tilbyde gode samarbejds muligheder med de to andre. I løbet af det 3. uddannelsesår skal eleverne kunne udarbejde et studieretningsprojekt, som på lodig faglig vis inddrager centrale dele af alle tre fag.

Tabel 1: Eksempler på mulige studieretninger

STX	HHX	HTX
<ul style="list-style-type: none"> • Matematik A – fysik B – kemi B • Engelsk A – tysk fortsættersprog A - naturgeografi C • Engelsk A – samfundsfag B – medie-fag B 	<ul style="list-style-type: none"> • Erhvervsøkonomi A – afsætning A - innovation C • Fransk begynderprog A – tysk fortsættersprog A - idéhistorie C 	<ul style="list-style-type: none"> • Matematik A – fysik A – filosofi C • Teknologi A – samfundsfag B – informationsteknologi B

Fagene dansk, engelsk og matematik indgår som obligatoriske fag i alle tre 3-årige uddannelser, mens den øvrige fagrække varierer fra uddannelse til uddannelse i overensstemmelse med uddannelsens profil.

Inden for hhx skelnes mellem økonomiske, marketings- og internationale studieretninger, mens der inden for htx typisk opdeles i naturvidenskabelige, teknologiske og kommunikationstekniske studieretninger. I stx-uddannelsen kan studieretningerne opdeles i naturvidenskabelige, humanistiske (sprogliche), samfundsvidenskabelige og kunstneriske.

Elever, der ikke får deres ønske om studieretning opfyldt, har - afhængigt af skolens udbud og økonomiske rammer - alligevel mulighed for at få de ønskede fag, men blot som valgfag. Som valgfag kan skolerne udbyde fag fra hele den gymnasiale fagrække. De gymnasiale uddannelsesinstitutioner kan derfor samarbejde på tværs af stx, hhx, htx og hf om udbud og oprettelse af valgfag. Valgfagsholdene vil normalt være sammensat af elever fra forskellige studieretninger. Der er derfor ikke de samme samarbejdsmuligheder i et valgfag som i et obligatorisk fag eller et studieretningsfag. Til gengæld er der langt større sikkerhed for at få et ønsket, udbudt valgfag end en ønsket, udbudt studieretning.

4. Specielt om den nye 2-årige hf-uddannelse

Det samlede timetal på hf er forøget betydeligt, og også i hf er der skabt rammer for et langt større fagligt samspil end tidligere. Det kommer bl.a. til udtryk gennem etableringen af to obligatoriske faggrupper, den naturvidenskabelige faggruppe (bestående af biologi, geografi og kemi) og kultur- og samfundsfaggruppen (bestående af historie, religion og samfundsfag).

Der er indført mulighed for en toning af hf-uddannelsen gennem udbud af bestemte pakker af valgfag, f.eks. under overskrifterne: Sprog, Sundhed, Miljø eller Pædagogik. Herved får det enkelte hf-kursus en vis frihed til at skabe sin egen profil i overensstemmelse med lokale ønsker og behov uden at ændre hf-uddannelsens generelle studiekompetence.

Der er skabt et nyt gymnasialt suppleringsstilbud til hf'erne ("hf+") på 1/2 år med 2-3 fag på A-niveau. Formålet med hf+ er at give den enkelte hf'er mulighed for at styrke sin generelle studiekompetence. Det er især tiltænkt de hf'ere, der påtænker at starte på en lang videregående uddannelse.

Ved evt. faktuelle spørgsmål:

Undervisningskonsulent Claus H. Christensen, Undervisningsministeriet, telefon 3392 5324